

Vannimeister Lõuna-Eesti kuplite vahelt

Ajaks, mil käesolev ajakiri lugejateni jõuab, ei ole Eesti suurima ettevõtluskonkursi „Ajujaht“ tänavused võitjad veel selgunud, kuid selge on see, et kümne finalistit sekka on valitud ka Frants Seeri puidust disainivannid. Pisut salapärast brändinime KHIS kandvad vannid näevad välja nagu ultrapeen „väljamaa värk“, kuid ometi sünnivad need Lõuna-Eesti kuplite vahel, Arula külas Otepää vallas.

Tekst: Riina Luik, Foto: Sergei Zjuganov, KHIS

EAS-i poolt 2007. aastal ellukutsutud ettevõtluskonkurss „Ajujaht“ toob igal aastal avalikkuse ette eestlaste uuenduslikke katsetusi paljudest eluvaldkondadest. Möödunud aasta novembris sõeluti sadade säravate ideede seast lõppvõistlusele kümme parimat ning võitjat ootab oma tegevuse edasiarendamiseks 50 000-eurone kopsakas auhinnaraha. Finalistide seas kohtab sarnaselt varasemate aastatega mitmeid innovatsioonikatseid puidu vallas. KHIS-i disainvannide kõrval leiame näiteks puidust landid, Arhitektuurikaubamaja puitelamud ja nutitelefoniga metsamaterjali mõõtjad. Eks ta ole – puit on ja jääb eestlase hingele armsaks.

Nagu ikka algas kõik kodugaraažis...

Frants Seeri (33) sõnul sündis termotöödeldud puidust disainvannide loomise idee eelkõige soovist täiustada olemasole-

vat puidust kümblustünni – muuta see kasutajasõbralikumaks ja kaasajastada oluliselt selle väliskuju. Kaustajasõbralikkuse all peab Frants silmas eelkõige seda, et tema meelest oli vaja leida lahendus kahele puiduga kaasnevale probleemile. Esiteks, kui tünni palju kasutada või pikemalt veega täidetuna hoida, kipuvad puidule liiga tegema seened, sammal ja hallitus. Ning teiseks, kui tünn iga kord hoolikalt tühjaks lasta, tõmbuvad küljelauad kuivades kokku ja probleemiks muutub selle hilisem veepidavus. Senises praktikas on püütud nende probleemidega võidelda puidupinna lakkimise ja puidu sisepinna plastikuga katmise teel, kuid Frants ütleb, et selle tagajärjel kadus ka kümbleja ehe kontakt puiduga. Mõte sellest, kuidas kapriisset puitu nõnda taltsutada, et selle naturaalne olemus rikutud ei saaks, et see igas mõttes töökindel oleks ja ka esteetiliselt nägus välja näeks, ei andnud ega andnud Frantsule rahu. >>

Kuid kui ta kolm aastat tagasi koduste ringis oma vanni-ideega lagedale tuli, olevat isa Juhan öelnud, et tema on lihtne mees ja kunstiga ei tegele. Kuid just universaalsete puidutööskuste ja lahtiste kätega Juhan on tänaseks välja nuputanud ja valmis teinud mitmed KHIS-i vannide loomiseks hädavalikulid tööriistad ja abivahendid ning olnud asendamatu tehniliste lahenduste väljanuputamisel. Frantsu elukaaslane Elin Viisk, kelle õlul on täna KHIS-i vannide müügitöö ja kliendisuhetus, oli aga algusest peale optimistlik: niisugused ideed ei sünni ju iga päev, asi tuleb lihtsalt ära teha! Ka Frants ise oli veendunud, et heal ideel ei tohi lasta raisku minna.

Kui pere kolm liiget Frantsu ideest narkatununa oma nõu ja jõu ühte liitsid, hakkas asi Järve talu garaažitöökojas susisema. Läks siiski veel kolm aastat, enne kui esimene nägusa, ovaalse kujuga KHIS-i puitvann lõpuks valmis sai. Nüüd seisab see talu sauna räästa all ja näeb igati vahva välja, kuigi tema hilisemad puidust sõsarad, mis ehitatud juba Euroopa turule mõeldes, on kõvasti disainilihvi ja tehnilisi uuendusi juurde saanud.

Frants mõnab, et kolme tegevusaasta jooksul on rõõmu kõrval olnud ka palju masendavalt musti päevi, mil oleks tahtnud saata kõik kus see ja teine. „Ausalt öeldes lootsin, et see asi käib kergemini ja kiiremini, kuid kui sa alustad millegagi päris nullist, oli selline ootus siiski veidi naiivne.“ Kuid Frants unistab endiselt suurelt. Tal on soov vallutada kord oma vannidega Euroopa turg ning muuta sõna „khis“ tulevikus kvaliteetsete puitvannide sünonüümiks. Võõrapärase kõlaga ja kirjapildiga sõna „khis“ leidis Frants guugeldades, otsides põnevaid sõnu, mis oleks puidu või kumblusega kuidagi seotud ega tähendaks ka mõnes muus keeles midagi sootuks muud... Lõpuks jäi Frants pidama sõnal „kiss“, mis muu hulgas tähendab ka „õrnalt puudutama“. Puidu hellitavalt õrn puudutus sobib koduses spaas elegantses puidust vannis mõnulemisega ju ideaalselt kokku, kas pole?

Termopuit ja kummitihendid – kumblusrõõmude „köögipool“

Frantsu kinnitusel ei kimbuta KHIS-i vanni puidule omased hädad kahel põhjusel: vannide tegemisel kasutatakse termotöödeldud puitu ja eriprofiiliga kummitihendeid. „Kummitihenditega tegelesin praktiliselt terve aasta, sest sobilikku profiili ei olnud kusagilt võtta. Lõpuks valmisid need tellimustööna ühes Soome firmas ja nende kvaliteeti tõestab ka kuulsa Rootsi firma Gislaved Gummi AB vastav sertifikaat. Kummitihendid mängivad suurepäraselt kaasa puidu loomulikule paisumisele ja kahanemisele ning nagu juba eelpool öeldud, tekitavad koos puiduga KHIS-i vannidele ainuomase triibumustri. Teine saladus on termotöödeldud puit – sellele ei hakka peale ei sammal ega seened!“, selgitab Frants vannimõnude nõ köögipoolt.

KHIS-i vannid valmivad kuni 215 kraadini kuumutatud ameerika saarest (*Fraxinus americana*), mida Frants tellib Eesti vahendaja kaudu ning ka puidule on antud kõrget kvaliteeti tõendav sertifikaat. Ameerika saare perekond on suur ja lai – kokku leidub neid 65 liiki ja viis neist kasvab Euroopas. Hallikaspruun (mõnikord ka punaka varjundiga) jämedakoelise, kuid ühtlase tekstuuriga saarepuit on kõva, raske ja sitke, kuivab kiiresti ja paindub vähe ning see annab talle vannide puhul kõvasti usaldusväärset juurde. Kõige enam kasutataksegi saarepuitu mööbli, parketi ja spordiriistade valmistamiseks, samuti paadi-ehituses. Puit jõuab töökotta pikkade plankudena, saetakse kohapeal 800 mm pikkusteks liistudeks ja seejärel profileeritakse. See on peen töö, sest nõuab vannide disainist ja tehnilisest lahendusest tulenevalt ülimalt täpsust. Kuna vanni kuju on ovaalne, küljed põranda suhtes 80 kraadise nurga all ja allosas asub keerukas põhjatappide osa, on kõigi kaheksakümne küljelaua neli tahku eri moodsus ning peavad kõigele lisaks moodustama koos puidust või kivist põhjaga monoliitse terviku.

Klientidele avaldab muidugi eelkõige muljet vannide nägus disain ja tõsiasi, et ehe looduslik materjal puit, mis annab toodetele tavaliselt üsna rustikaalse ilme, on KHIS-i vannide puhul saanud ülelegantse välimuse ja sobitub suurepäraselt mistahes kaasaegsesse interjööri. Kui lisada juurde mitmed nutikad tehnilised lahendused, võibki öelda, et KHIS-i vannide puhul on tegemist suurepärase kombinatsiooniga looduse ehedusest, elegantsest disainist, insenertehnilisest nutikusest ja loovast mõtlemisest. >>

KHIS-il on kolm kollektsiooni: First KHIS, Eternal KHIS ja Nature KHIS, kuid tootearendus ja tehniliste lahenduste pisidetailide briljantseks lihvimine pole kaugeltki lõppenud.

>>

Sellest, et tegemist on unikaalse lahendusega, annab tunnistust KHIS-i vannidele kogu Euroopas kehtiv originaalse disainilahenduse sertifikaat. „Tehnoloogiliste lahendustele me patenti ei saanud – need on juba patenteeritud. Kuid vannide disain on meil tõesti kaitstud,“ on Frants asjade käigu-ga rahul.

„Kaks graatsiat ja üks volüümikas daam“

KHIS-il on kolm kollektsiooni: First KHIS, Eternal KHIS ja Nature KHIS, kuid tootearendus ja tehniliste lahenduste pisidetailide briljantseks lihvimine pole kaugeltki lõppenud. Kahe esimese kollektsiooni (First KHIS ja Eternal KHIS) aluseks on kolm klassikalist ovaalset vannimudelit, mis sobivad ideaalselt igasse interjööri – nii vannituppa kui sauna, kuid miks mitte ka otse magamistuppa! Erinevus kahe kollektsiooni vahel on vanni suurus ja veemahutavus, mõlemasse sarja kuulub kolm vanni: Classic, French ja Right.

First KHIS-i Classic-versiooni (pikkus 165, laius 80, kõrgus 70 cm) iseloomustab standardlõige – vanni küljed on sirged ja ühekõrgused. Tema veemahutavus on kuni 300 liitrit ning see tekitab pisemates pereliikmetes juba toredate spaa-tunde. French KHIS on klassikaline, prantsusepärase ning külgedelt sümmeetrilise väljalõikega. Right KHIS-i otsaservad on seevastu erineva kõrgusega ning sobivad paigutamiseks nii vastu seina kui mööblit, kuid vann on ideaalne ka iseseisva sisekujunduselemendina. Teine kollektsioon kannab nime Eternal KHIS, mille mudelid kattuvad First KHIS-i omadega, kuid vannid on seal märksa suuremad (pikkus 180, laius 80, kõrgus kuni 100 cm), mahutavad kuni 350 liitrit vett ning loovad juba ehtsa koduspaa tunde. Kas või juba sellepärast, et neisse vannidesse mahub kümbelismõnusid nautima vabalt kaks inimest korraga. Kolmas kollektsioon Nature KHIS koosneb esialgu ühest ümmarguse läbimõõduga mudelist, mis oma suurte mõõtmete poolest (diameeter 180, kõrgus kuni 80 cm) sobib suurepäraselt õues või terrassil kasutamiseks. See vann mahutab kuni 1000 liitrit vett.

Kõikidel vannidel on kaks trappi – üks vanni üla-, teine alaosas – vee väljalaskmiseks ja ülevoolu vältimiseks. Lisaks märkab terane silm vannide väliskülgedel kaht pisut salapäraselt mõjuvat vaskset KHIS-i brändimärki. Miks kaks? Need on seal asja pärast, sest nende all, puidusse süvistatult, asub originaalne vanni keret kooshoidvate trossidepinguldajatega lukusüsteem. Nimelt ühen-

datakse vanni kere moodustavad liistud ja kummitihendid mitte vanni välisküljele pandud vitstega nagu tavaliselt, vaid väljastpoolt silmale nähtamatute trossidega, mis kulgevad puidust korpusse sees. See fakt eristabki Frantsu sõnul KHIS-i vanne tavapära-dest kümbelustünnidest. Eriline lukusüsteem kaetakse pärast trosside lõplikku pingutamist

elegantsete Gravexi firma vaskplaatidega. „Selle kõige väljamõtlemine oli mulle justkui metallitöö eksam,“ naerab Frants. Kui First KHIS-i ja Eternal KHIS-i põhjad on puidust, katsetatakse Nature KHIS-i puhul hinnalise musta laavakiviga, mille maaletoojaks on firma Kivisepad. Tulemus on tõesti igati kiiduväärt. Kui vannil põhi all ja küljed pingutatud, töödeldakse kliendi soovi kohaselt ja mudelist lähtuvalt vanni servad. Seejärel toimub kere peenlihvimine, kuuma õliga õlitamine ja valmis ta ongi!

Klient on kuningas, olgu ta või vannis

KHIS OÜ vannide hinnad sõltuvad eelkõige suurusest, lisatarvikutest ja kliendi lisasoovidest, kuid nad jäävad vahemikku 4000 – 8000 eurot. Frants ütleb, et koostöö sisearhitektidega ja väljapanek disainialongis on hädavajalik, sest kliendid, kes on valmis endale sellise hinnaga vanni soetama, kasutavad oma kodu kujundamisel professionaalsete sisearhitektide abi ja usaldavad nende soovitusi. Frants teab, et tema tulevaste vannide omanikud ei sõelu pingsalt >>

FRANTS SEER (33)

Saab inspiratsiooni loodusest ja elust enesest.

Põline otepäälane Frants on sündinud 5. detsembril 1979. Lõpetanud Otepää Spordigümnaasiumi mäesuusatamise erialal (1996) ja Tartu Tööstuskooli autoremondilukksepana. Hiljem täiendanud oma teadmisi Marketingi Instituudis kursustel „Internetiturundus eksportijatele“. On töötanud Norras puitmaju ehitavas firmas Hus og Hytte Bygg ehitustöölisena ja käima lükanud puhkemajutusega tegeleva pereäri Järve Arenduse OÜ. 2011. aastal sai Frantsust puudust disainvanne valmistava Khis OÜ asutaja ja juhatuse liige.

On valitud 2013. aastal Eesti Disainiauhinna Bruno 2012. aasta nominentide hulka ning üle-eestilise ettevõtluskonkursi „Ajujaht“ 2013. kümne finalistisekka.

hindu ja allahindlusi jälgides linnaäärsetes sanitaartehnikakauplustes, vaid eelistavad šikke disainipoode ja -salonge. Nii käivadki praegu läbirääkimised kahe disainipoega Helsingis ja ühega Tallinnas. Üks vann on väljas ka Peterburis, kuid Frants tõdebki, et seal pole vannile leitud päris õiget ekspositsioonikohta. Neli vanni on tänaseks just tänu koostööle sisearhitektidega müüdud, mitmed uued tellimused ootavad viimast lihvi või siis tuleb töö alustamisega kohe pihta hakata, kuna klient juba ootab. Kaks vanni on leidnud uue kodu Eestis, üks Austrias ning üks on teel Soome.

Tegelikult valmib iga KHIS-i vann tellimustööna, igat kliendi soovi arvesse võttes ning see on kogu vanniehituses kõige ajakulukam osa. Kuna tegu on eksklusiivse disainitootega, tähendab see seda, et KHIS-i vannidele jääb peatuma just teadliku ja nõudliku kliendi pilk. Praegu näiteks kenitleb Frantsu garaazis üks tume kaunitar, mille võiks kohe sisse pakkida ja teele saata, aga võta näpust! Klient soovis viimasel hetkel vanni servaprofili muuta ja nüüd peab Frants uue vanniga algust tegema. „Pole probleem,“ ei näita Frants välja mingeid solvumise märke. Ütleb pigem, et nagoonii on tänaseks asjad nii kaugel, et pelgalt ilusatest fotodest oma toodete reklaamimiseks enam ei piisa – disainipoodidesse, messidele ja näitustele on vaja välja panna reaalsed vannid ja need tuleks nagoonii valmis teha. „Inimesed tahavad puitu puudutada ja eset oma silmaga näha. Nad soovivad hinnata selle kvaliteeti, tunnetada puidu tekstuuri ja nii edasi, kuni

selleni välja, et soovitakse prooviks sinna sisse istuda,“ räägib Frants senistest kogemustest. Äraproovimises pole muide midagi kummalist, sest vannid näevad pealt vaadates tõepoolest välja väiksematena, kui nad tegelikult on. Tootearenduse seisukohast tuleb mõelda ka tootesarja laiendamisele teiste puudust vannitoatoodete abil. Juba on valmis stiilne puudust jalamatt ning lähiajal on kolleksioonile veelgi lisa tulemas.

„No eks tegelikult olekski vaja oma vannidega mööda Euroopa näitusi ja messe ringi käia,“ tõdeb Frants ja lisab, et just seal pannakse uusi tegijaid kõige enam tähele ning toode jõuab kõige kiiremini asjatundjate huviorbiiti. Frantsu pilkupüüdvad disainvannid on seni raja taha jõudnud kahel korral. Kaks aastat tagasi olid need väljas Soome sisustusmessil Habitare ja Peterburis. Seal olid need (tõsi küll, suurtel plakatitel) väljas koguni kirikus! Nimelt korraldati 2013. aasta veebruaris vabariigi aastapäeva eel Peterburi Jaani kirikus Eesti Disainerite Liidu eestvedamisel näitus „Rakurss“, et tutvustada ja populariseerida Venemaal Eesti disaini ning leida võimalikke kultuuri- ja ärikontakte. Kõrvuti selliste disainihiidudega nagu Maile Grünberg, Tõnis Vellama, Tarmo Luisk, Martin Pärn ja Karl Annus, olid väljas paljude Eesti Disainiauhinna Bruno 2012. aasta nominentide suurepäraseid tööd mitmest väga erinevast valdkonnast ning nende seas siis ka KHIS-i vannid. //